

SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SPORA YÖNELİK TUTUMLARI

Fatih Harun TURHAN^{1*}, Uğur İNCE², Mert AYDOĞMUŞ¹, İlimdar YALÇIN³

ÖZET

Bu araştırma, Spor Yöneticiliği Bölümü'nde okuyan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü'nde 2018 yılında öğrenim gören toplam 378 kişi oluştururken, örnekleme ise araştırmaya katılmayı kabul eden 224 kişi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve Şentürk (2014) tarafından geliştirilen "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. 5'li likert tipi ölçeğin; Spora ilgi, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeylerini sorgulayan 3 alt boyutu bulunmaktadır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin normalliği için skewness ve kurtosis değerleri kontrol edilmiş, verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. Normal dağılım gösteren bu veriler için, independent t test ve One-way ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Bulgulara göre, sporla yaşama düzeyi açısından haftada bir gün spor yapan öğrencilerle üç ve beş gün spor yapan öğrenciler arasında anlamlı farklılık görülmüştür (F: 4,284; p: 0,002). Aktif spor yapma düzeyi açısından bir gün spor yapanlarla üç ve beş gün spor yapanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (F: 4,956; p: 0,002). Ailesinde lisanslı sporcu olanların spora ilgi düzeyi ile olmayanlar arasında anlamlı farklılık görülmüştür (t: 2,83, p: 0.005). Ailesinde lisanslı sporcu olanların aktif spor yapma düzeyi ile olmayanlar arasında anlamlı farklılık görülmüştür (t: 1,99, p: 0,04). İncelenen diğer bağımsız değişkenler ile ölçekten alınan puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin spora yönelik tutum ortalamaları düşük derecede olup, kadın öğrencilerin spora ilgi düzeyleri erkeklere göre daha yüksek çıktığı görülmüştür. Haftada spor yapma gün sayısı arttıkça sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri de artmaktadır. Ailesinde lisanslı sporcu olanların aktif spor yapma ve spora ilgi düzeyleri olmayanlardan yüksek çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor yöneticiliği, Tutum, Spora yönelik tutum

ATTITUDE OF STUDENTS OF SPORTS MANAGEMENT DEPARTMENT TO SPORTS

ABSTRACT

This study was conducted with the aim of investigating the attitudes of students, who study in the Sports Management Department, towards sports according to various variables. The population of the study consists of 378 individuals, who study in the Sports Management Department of Hasan Doğan Physical Education and Sports School in Karabük University while the sample of the study consists of 224 individuals, who agreed to participate in the study. For the data collection tool, the personal information tool, which was developed by the researcher, and the "Sport-Oriented Attitude" scale, which was developed by Şentürk (2012) was adopted. The 5-point Likert type scale contains 3 subscales, which investigate "giving importance to sports", "be interested in sports" and "doing physical exercise or sports". In the data analysis, SPSS package software was used. The data were tested for normality by considering the skewness and kurtosis values, concluding that the data had a normal distribution. For the data, which provided normality distribution, independent samples t-test and One-way ANOVA test were conducted. The statistical significance level of the study was determined as $p < 0.05$. In the light of the findings, statistically significant differences were determined between the individuals who exercise for one day in a week and those who exercise for five days in a week in terms of the interest in sports (F: 4.284; p: 0.002). In terms of doing physical exercise or sports, statistically significant differences were determined between the individuals who exercise for one day and those who exercise three days and five days (F: 4.956; p: 0.002). Statistically significant differences were also observed between the individuals who had a licensed

*Yazışmadan sorumlu yazar: fharunturhan@karabuk.edu.tr

¹Karabük Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

²Harran Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

³Bingöl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Bu çalışma, 16. Spor bilimleri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Malatya/Türkiye
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/inubesyo>

athlete in their families and those who do not have a licensed athlete in their families in terms of the interest in sports (t: 2.83, p: 0.005). In terms of doing physical exercise or sports, the individuals who have a licensed athlete in their families formed a statistically significant difference when compared with those who do not (t: 1.99, p: 0.04). No significant difference was observed between the other independent variables and the scores obtained from the scale. In conclusion, it was observed that the mean attitudes of the students towards sports were low, and female students had a higher level of interest in sports compared to males. With the increasing number of days exercised in a week, the levels of interest in sports and doing physical exercise or sports also increased. Additionally, the individuals who had a licensed athlete in their families had higher levels of doing physical exercise or sports and interest in sports when compared to those who do not.

Keywords: Sports, Sports Management, Attitude towards Sports

GİRİŞ

Spor, bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönden sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını düzenleyen, mental ve motorik özelliklerini belirli seviyeye yükselten biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur (Yetim, 2014). Bireyin beş duyu organına hitap edebilen spor, insanların tutumlarıyla hayatlarına etki eder.

Spor Bilimi, Türkiye’de en genç bilimlerden biridir. 1982 yılında YÖK kanunu ile Ana Bilim Dalı olma hüviyetini elde eden Spor Yöneticiliği ilk kez bilimsel bir kimlik kazanmıştır. Ülkemizdeki durumun tersine, gelişmiş ülkelerdeki spor yöneticiliği algısı çok daha hızlı gelişmiştir (Ardahan, 2010). Hammaddesi insan olan ve halkla sürekli ilişki içinde bulunan spor kurum ve kuruluşlarında dinamik bir yönetim yapısı sahip olması gerekir (Sunay, 1998). Bu sebeple ülkemizde kamu ve özel sektördeki sporla ilgili kurumlara, okullara ve üniversitelere hizmet verebilecek kalifiye elemanları yetiştirmek için spor yöneticiliği bölümleri açılmıştır (Koç, 1992). Spor dünyanın her yerinde endüstrileşmiş ve endüstrideki bütün kaynakların etkin şekilde yönetilmesini zorunlu hale getirmiştir. Böylesi bir önem arz eden spor olgusunun yöneticilerinin ve tüm çalışanların uzmanlaşmış, gerekli eğitim, bilgi, beceri ve deneyime sahip kişiler olmasını gerektirmiştir (Ardahan, 2010).

Tutum;Spora Yönelik Tutum

Tutumlar doğrudan veya dolaylı olarak oluşur. Tutumların oluşmasında iki kritik dönem vardır. Bunlar ergenlik [12-20 yaş] ve ilk yetişkinlik [21-30 yaş]. Tutum; ergenlik döneminde şekillenmeye başlar ve yetişkinliğin erken döneminde kalıcı hale gelir. Eğitimin tutumlar üzerinde güçlü bir etkisi vardır. Etkili eğitim, tutumları değiştirebilir (Morgan, 1989). Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir ön eğilimdir (İnceoğlu, 2010). Yine bir başka tanıma göre bireylerin belirli bir kişiyi, gurubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul etme ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimidir (Özgüven, 1994). Genel olarak tutum, bireylerin davranışlarını yönlendiren düşünsel bir unsur veya duyumsal bir ön düşüncedir. Öyleki

sporcular üzerinde yapılan bir çalışmada müsabaka esnasında aldıkları darbe sonrası bile spor tutumları zayıflamamakta aksine darbe aldıktan sonra devam eden seçkin sporcuların takdir edildikleri için o anki tutumlarının arttıklarını söylemiştir (Pearcea et al. 2017) Ayrıca, kişilerin kanaatlerini etkileyen ve ideolojilerini de belirleyen değerlerin tümü şeklinde de tanımlanabilir (Atkinson et al., 1999)

Sporun fiziksel, bilişsel, zihinsel ve sosyal faydalarının doğru algılanması, spor tutumlarının gelişmesini sağlayacaktır. Spor, ülkelerin üstünlüğü için fırsat sağlarken, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerin bariz bir çağrısını da temsil eder (Nicholson, Hoy ve Houlihan, 2011) Öğrencilerin eğitimleri boyunca spor yapmaları veya yapmamaları onların hem öğrenmelerine hem de spor yönetimi alanına hâkim olmalarına etkisi olacaktır. Kaliteli bir üniversite hayatı öğrencilere olumlu katkı sağlayacaktır (Pekel, 2016). Özellikle spor eğitiminin kalite ve yapısının ciddi biçimde tartışıldığı günümüzde, üniversitelerde spor eğitimi veren bölümlere yönelik bu gibi değerlendirmeler ve incelemeler önem arz etmektedir. Üniversite dışında da spor tutumunun önemi oldukça büyüktür. İnsanlar sağlıklı kalmak için spora yönelmekte ve bu yönelim ilerleyen yaşlarda daha çok değer kazanmaktadır (Gökdağ, Türkman ve Akyüz 2019). Özellikle ahlaki olgunluğun artmasıyla spora yönelik tutumun da pozitif yönlü bir şekilde artmakta olduğu literatürde saptanmıştır (Efek, Sivrikaya ve Sadık, 2018). Spora yönelik tutum aynı zamanda yaşam kalitesini de pozitif yönlü olumlu etkilemektedir (Çoban, Beyazıt ve Uca, 2020). Ayrıca Baikoğlu ve Güvendi (2019) çalışmalarında spora yönelik tutum arttıkça yaşam kalitesinin de arttığını söylemişlerdir.

H1: Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumları düşük seviyededir.

Bu bağlamda sporcu bir toplum oluşturmak adına ülkemizde ki spor yöneticilerinin; spor yapmaya ne denli yatkın olduğu, spora bakış açısı, spor alışkanlıkları, spor ile karakterini nasıl öğitebildiği gibi temel konuların, özetle spora yönelik tutumunun sorgulanması gerekmektedir (Şentürk, 2012).

Bu araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- 1- Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumları ne düzeydedir?
- 2- Ailesinde lisanslı sporcu olması veya olmamasının öğrencilerin spora yönelik tutumlarını ne düzeyde etkiler?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada “nicel yöntem” kullanılmış olup, araştırma deseni olarak da ilişkisel tarama türü tercih edilmiştir. Karasar (2009) ilişkisel tarama modelini iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olarak ifade etmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Karabük Üniversitesi Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü’nde 2017 / 2018 yılında öğrenim gören, toplam 378 kişi oluştururken, örneklemini ise kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiş 224 kişiye oluşturmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Karabük Üniversitesi Hasan Doğan Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu’nda öğrenim gören spor yöneticiliği öğrencileriyle sınırlıdır.

Araştırma Süreci

Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında araştırmacılar tarafından yürütülmüştür. Veriler 1 ay gibi bir sürede toplanmıştır. Toplanan verilerin bir hafta gibi bir sürede istatistiksel analizi yapılmış ve analiz sonuçları yorumlanmıştır. Ayrıca 2018 yılında 16. Spor Bilimleri Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Kullanılan kişisel bilgi formu araştırmacılar tarafından geliştirilen “Cinsiyet, yaş, ailede lisanslı sporcu var mı, ailede spor yapan var mı, haftada kaç gün spor yapıyorsunuz, ” demografik sorularından oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Veriler 2017-2018 eğitim öğretim yılında derslerden önce ve sonra sınıf ortamında eşit zaman ve koşullarda toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Spora yönelik tutum ölçeği Halil Evren Şentürk (2012) tarafından oluşturulan öğrencilerin spora yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik 25 maddeden oluşmaktadır. Maddeler içerik bakımından incelendiğinde ise birinci faktörün “spora ilgi duyma”, ikinci faktörün “sporla yaşama” ve üçüncü faktörün ise “aktif spor yapma” şeklinde gruplandırılabilmesi belirlenmiştir. KMO değeri 0.958 olarak bulunmuştur. Analiz sonucunda Barlett testi anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=8712.629$; $p<.001$). Madde toplam korelasyonuna yönelik sonuçların 0.50 ile 0.74 arasında değiştiği görülmektedir. Spora yönelik tutum

ölçeğinin zamana göre puan değişmezliğine ilişkin olarak güvenilirliği test-tekrar test yöntemiyle ölçülmüş, iki uygulama puanlarının karşılaştırılması sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı ($r = .89$) aynı zamanda testin güvenilirliğini de vermektedir. Ayrıca bu iki uygulama için ayrı ayrı hesaplanan Cronbach Alfa değerleri sırasıyla, .83 ve .87 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek minimum puan 25 ve maksimum puan 125'tir. Puanın yüksekliği, spora yönelik tutumun yüksekliğine işaret eder.

Araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. Araştırmada kullanılan spora yönelik tutum ölçeği yanıtlayıcının kendisine uygun olan beş kutucuktan birini işaretlediği Likert tipi "Asla katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum" ve "Tamamen Katılıyorum" şeklinde derecelendirilmiş bir ölçektir. Ölçekteki maddeler puanlanırken, 4,9,16,18,19,22,23,24 numaralı maddelerin puanlamasında tersine çevirme uygulaması yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılıp SPSS paket programı aracılığıyla analizler yapılmıştır. Yapılan analizlerde yüzdelikler ve standart sapmalar belirlenmiş, verilerin normalliği için skewness ve kurtosis değerleri kontrol edilmiştir. SPSS paket programıyla; ikili gruplarının karşılaştırılmasında bağımsız gruplar t testi, çoklu karşılaştırmalarda ve gruplar arasındaki farklılıkları ölçmek içinde One -Way Anova testleri kullanılmıştır. Anova testi sonucunda bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey test sonuçlarından faydalanılmıştır. Çalışmada hata düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde çalışmamızın değişkenlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Araştırmamıza katılan kampçılarının özlük niteliklerine (yaş, cinsiyet, ailede spor yapan, ailede lisanslı sporcu, ve haftada spor yapma gün sayısı) göre dağılımlarını gösteren bulgular incelenmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Alt Boyutlara İlişkin Ortalama Dağılım Sonuçları

	N	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	Ss
SPORA İLGI DÜZEYİ	224	23,00	44,00	35,29	2,78
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	224	11,00	33,00	25,16	4,33
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	224	10,00	28,00	20,79	3,31

Tablo 1'deki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin alt boyutlara ilişkin ortalamaları, standart sapmaları, en düşük ve en yüksek değerleri görülmektedir.

Tablo 2. Cinsiyet Değişkenine Göre Independent Simple T Testi Sonuçları

	CINSİYET	N	$\bar{x}$	Ss	t	p
SPORA İLGI DÜZEYİ	ERKEK	199	35,38	2,86	1,47	0,14
	KADIN	25	34,52	1,93		
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	ERKEK	199	25,08	4,51	-,78	0,43
	KADIN	25	25,80	2,50		
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	ERKEK	199	20,74	3,38	-,64	0,51

(p>0.05)

Tablo 2'deki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir (p>0.05).

Tablo 3. Ailede Spor Yapan Var mı Değişkenine Göre Independent Simple T Testi Sonuçları

	Ailede Spor Yapan Var mı	N	$\bar{x}$	Ss	t	p
SPORA İLGI DÜZEYİ	EVET	102	35,43	2,96	0,69	0,48
	HAYIR	122	35,17	2,64		
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	EVET	102	25,26	4,64	0,32	0,74
	HAYIR	122	25,07	4,07		
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	EVET	102	21,23	3,24	1,82	0,06

(p>0.05)

Tablo 3'teki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde spor yapan değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir (p>0.05).

Tablo 4. Ailesinde Lisanslı Sporcular ve Alt Boyutlar Arasındaki Farklılığa İlişkin Independent-Sample T-Testi

	Ailede Lisanslı Sporcu Var mı?		N	$\bar{X}$	Ss	t	p
	EVET	HAYIR					
SPORA İLGI DÜZEYİ	EVET		55	36,20	2,61	2,83	0,005**
	HAYIR		169	34,99	2,78		
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	EVET		55	25,85	4,60	1,36	0,17
	HAYIR		169	24,93	4,23		
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	EVET		55	21,56	3,41	1,99	0,048*

(*p<0,05; **p<0,01)

Tablo 4'deki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin ailesinde lisanslı sporcu olan değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında spora ilgi düzeyi ve aktif spor yapma alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05; p<0,01).

Tablo 5. Haftada Spor Yapma Sayısı ve Alt Boyutlar Arasındaki Farklılığa İlişkin One Way Anova Testi Sonuçları

HAFTADA SPOR GÜN SAYISI		N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Tukey
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	1 ^a	50	23,32	4,70	4,28	0,002**	a-c,e
	2 ^b	48	24,62	3,33			
	3 ^c	58	25,87	3,41			
	4 ^d	25	25,88	4,29			
	5 ^{e+}	43	26,51	5,28			
SPORA İLGI DÜZEYİ	1 ^a	50	34,92	3,59	0,35	0,84	-
	2 ^b	48	35,56	2,26			
	3 ^c	58	35,29	2,69			
	4 ^d	25	35,28	2,52			
	5 ^{e+}	43	35,41	2,58			
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	1 ^a	50	19,26	3,36	4,95	0,001**	a-c,e
	2 ^b	48	20,54	2,93			
	3 ^c	58	21,15	2,77			
	4 ^d	25	21,36	3,14			
	5 ^{e+}	43	22,04	3,82			
Total		224	20,79	3,31			

(*p<0,05; **p<0,01)

Tablo 5'deki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin haftada spor gün sayısı değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında sporla yaşama düzeyi ve aktif spor yapma düzeyi alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, $p < 0,01$).

Tablo 6. Yaşı ile Alt Boyutlar Arasındaki Farklılığa İlişkin One Way Anova Testi Sonuçları

	YAŞ	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	18-20	52	24,42	5,27	1,35	0,25
	21-23	104	25,61	4,11		
	24-26	68	25,02	3,83		
SPORA İLGI DÜZEYİ	18-20	52	35,73	3,23	0,86	0,42
	21-23	104	35,19	2,64		
	24-26	68	35,10	2,63		
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	18-20	52	19,94	4,16	2,38	0,09
	21-23	104	20,95	3,10		
	24-26	68	21,20	2,79		
Total	224	20,79	3,31			

($p > 0.05$)

Tablo 6'daki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Tablo 7. Haftada Sporla Yaşama ve Aktif Spor Yapma Düzeyi Alt Boyutları Arasındaki Farklılığa İlişkin Korelasyon Testi Sonuçları

		SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ
SPORLA YAŞAMA DÜZEYİ	Pearson Correlation	1	,557**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	224	224
AKTİF SPOR YAPMA DÜZEYİ	Pearson Correlation	,557**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	224	224

Tablo 7'deki değerler incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyi alt boyutları arasındaki farklılığa ilişkin korelasyon testi sonuçları incelendiğinde iki alt boyut arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki görölmektedir ($r: 0,557$).

TARTIşMA VE SONUÇ

Sporun her kesimden insana hitap edebilen bir olgu olduğu herkes tarafından bilinir. Spordaki doyum, sporcunun kendi sporuna karşı olan tutumu olarak açıklanmaktadır (Ramazanoğlu ve Çoban, 2004, Bozyiğit ve Durmuş, 2018). Bu nedenle spor yöneticiliği öğrencilerinin spora yönelik tutumları bize onların spordaki doyumlarını yani spora olan bağlılıklarını gösterecektir.

Öğrencilerin spora yönelik tutumlarını alt boyutlar üzerinden demografik bilgilerle eşleştirdiğimiz tabloların sonucuna göre incelediğimizde;

Ölçekten alınan en yüksek puanın 120 olduğu dikkate alınacak olursa bu veriler (tablo 1) spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutum ortalamalarının düşük derecede olduğunu göstermektedir. Bu durum spor yöneticiliği öğrencilerinin spor bölümü okuma algısının vermiş olduğu davranış olabilir. Bir başka açıdan bakıldığında da spor yöneticiliği öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının düşük seviyede çıkması onların sportif aktivitelere katılımını engelleyen faktörlerin olduğunu bunun da ayrı bir araştırma konusu olabileceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Alan yazına bakıldığında, Türkmen ve ark. (2016) yaptıkları bir araştırmada "İslami İlimler Fakóltesi" öğrencilerinin spora yönelik tutum düzeylerinin genel olarak "orta" ve "yüksek" seviyede olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızın aksine ilahiyat fakóltesi öğrencilerinin tutum puanlarının spor yöneticiliği öğrencilerden yüksek çıkmış olması, ilahiyat fakóltesi öğrencilerinin spor eğitimi almamış veya almıyor olması sonucu onların stres atma ve motivasyon unsuru olarak spor yapmaya yönelmiş olabileceği düşünölebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılması sonucunda cinsiyet ile spora yönelik tutum düzeyi arasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir ($p>0.05$, Tablo 2). Buna rağmen alt boyutlar incelendiğinde kadınların ortalama puanları sporla yaşama ve aktif spor yapma alt boyutları açısından erkeklerden yüksek çıkması dikkatimizi çekmiştir. Çalışmamızın üniversite öğrencileri yönünden destekleyen sonuca rastlanmamış ancak; Koca ve Aşçı (2004) çalışmasında, lise öğrencilerinden erkeklerin beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarını kızlara göre daha olumlu bulmuşlarıdır. Çalışmamızın aksine onların bu sonuca ulaşmasının nedeni erkek lise öğrencilerinin gelişme çağında enerjilerini açığa vurma

eğilimleri olduğu düşünülebilir. Diğer bir çalışmada ise Türkmen ve ark. (2016) çalışmaları sonucunda erkek öğrencilerin spora yönelik tutumlarının kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Doğan ve Morali (2014) öğretim üyeleri üzerinde yaptıkları bir çalışmada erkeklerin spora yönelik tutumlarının kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalarda erkek öğrencilerin spora yönelik tutumlarının kadınlara oranla yüksek çıkmasını Balcı ve ark. (2003); erkek öğrencilerin serbest zamanlarının kadın öğrencilere oranla fazla olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailede spor yapan değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında sonucunda ailede spor yapan değişkeni ile spora yönelik tutum düzeyi arasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir ($p>0.05$, Tablo 3). Öğrencilerin ailenizde spor yapan var mı sorusuna verdikleri cevap oranı birbirine yakın çıkmıştır. Bu da ailesinde spor yapan olsa da olmasa da bu durumun kişinin kendi spor hayatını ya da spora ilgi düzeyini etkileyen bir unsur olmadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailede lisanslı spor yapan değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında sonucunda ailede lisanslı spor yapan değişkeni ile spora yönelik tutum düzeyi arasında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 4). Ailesinde lisanslı sporcu olanların spora ilgi düzeyi ve aktif spor yapma düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Çalışmamızla benzer sonuca ulaşan Göksel ve ark. (2017) da üniversite öğrencilerinin ailesinde lisanslı sporcu olanların spora ilgi düzeyi ve aktif spor yapma düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Bu durum sporla yaşama düzeylerine etki etmese de ailesinde lisanslı sporcu olan bireylerin spora bağlılıklarını, ilgi düzeylerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin haftada spor yapma gün sayısı değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında sonucunda haftada spor yapma gün sayısı değişkeni ile spora yönelik tutum düzeyi arasında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir ($p<0.05$, $p<0,01$, Tablo 5). Haftada 1 gün spor yapanların sporla yaşama düzeyi 3 ve 5+ gün spor yapanlar arasında farklılık görülmüştür. Bu farklılık sonucunda haftada spor yapma gün sayısı arttıkça, sporla yaşama düzeyleri de artmaktadır. Yine haftada 1 gün spor yapanların aktif spor yapma düzeyi 3 ve 5+ gün spor yapanlar arasında farklılık görülmüştür. Bu farklılık sonucunda haftada spor yapma gün sayısı arttıkça, aktif spor yapma düzeyleri de artmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre alt boyutlara ilişkin puanların istatistiksel olarak karşılaştırılmasında sonucunda yaş değişkeni ile spora yönelik tutum

düzeyi arasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir ($p>0.05$, Tablo 6). Çalışmamız sonucunda yaş değişkeninin spora yönelik tutum üzerinde bir etki unsuru olmadığını söylemek mümkün olsa da aktif spor yapma alt boyutu incelendiğinde yaş arttıkça aktif spor yapma düzeylerinin de arttığı görülmektedir. Çalışmamızla paralel sonuç gösteren Varol, Varol ve Türkmen (2017) çalışmalarında 3 alt boyutta da üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının yaş değişkeni ile anlamlı olmadığı sonucuna ulaştığı görülmüştür. Togo ve Öztürk (2020) ise çalışmalarında spor organizasyonunda çalışanların spora yönelik tutumlarının aktif spor yapma ve spora ilgi alt boyutları ortalama puanlarının yaş değişkeni bakımından anlamlı farklılaştığını tespit etmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyi alt boyutları arasındaki farklılığa ilişkin korelasyon testi sonuçları incelendiğinde iki alt boyut arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki görülmektedir ($r: 0,557$). Bu doğrultuda; sporla yaşayan bir insanın zaten aktif spor yapıyor olduğunu söyleyebileceğimiz gibi, aktif spor yapmanın da sporla yaşama düzeyini doğrudan etkilediğini söyleyebiliriz.

Sonuç olarak Karabük üniversitesi BESYO öğrencilerinin spora yönelik tutumu ölçen “sporla yaşama, aktif spor yapma ve spora ilgi düzeyi” alt boyutları puanları düşük seviyede olduğu tespit edilmiştir. Üniversitenin spor alan bölümünde okuyan bu öğrencilerin spora yönelik tutumlarının düşük çıkması şaşırtıcı bir durum olarak görülmektedir. Bu durumun sebebinin çalışmamıza katılan öğrencilerin eğitim periyodları boyunca uygulama dersleri almamaları birincil etken olarak görülebilir. Kampüs alanlarında spor alan ve tesislerinin yetersizliği veya kullanım koşulları da bir etken olabilir. Bu konuda bizimle aynı düşünen Dikel ve Kıyıcı (2021) çalışmalarında; “öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini doğru bir şekilde keşfedip uygulayabilmeleri için okullarındaki tesis miktarı ve kullanımı ve farklı sportif etkinlikler gibi uygun koşulların hazırlanması, beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarını geliştirebilir” görüşünü öne sürmüşlerdir.

Çalışmamız ileriki süreçte yapılacak olan çalışmalara literatür bilgisi sağlayacak ve spora yönelik tutum konusunda araştırmacılara ve uygulayıcılara yeni bir bakış açısı kazandıracaktır.

KAYNAKLAR

- Ardahan, F. (2010). Sektör odaklı eğitim anlayışıyla Akdeniz Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümünde Okuyan ve Mezun Öğrencilerinin Bölüm Tercihi ve Aldıkları Eğitim İle İlgili Düşüncelerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2).
- Atkinson L.R., Atkinson C.R., Smith E.E., Bem J.D., Hoeksema-NolenS. (1999). *Psikolojiye Giriş*, (Y. Alogan, Çev.). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Balcı, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A., & Ersöz, V. (2003). Ankara'daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 158(1).
- Baikoğlu S., Güvendi B. (2019). "Hastane Çalışanlarının Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" Ç Ukurova Iı. Uluslararası multidisipliner Çalışmalar Kongresi Tam Metin Kitabı S.179-184 Adana
- Bozyiğit, E. & Durmuş, D.E. (2018). Profesyonel Futbolcuların İş Doyum Düzeyleri. *Spor Eğitim Dergisi*, 2(1), 01-11.
- Çoban, Ü., BAYAZIT, B., & Merve, U. C. A. Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Yaşam Kalitesi, Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi: Doğu Marmara Bölgesi Üniversiteleri Örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 4362-4385.
- Dikel, B , Kıyıcı, F . (2021). Farklı Liselerde Okuyan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora Karşı Tutumlarının ve Spor Katılımlarının Araştırılması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 9 (23) , 81-99
- Doğan, B., & Moralı, S. (2014). Üniversite öğretim elemanlarının sporla ilgili tutumları ile yaşam ve iş doyum düzeylerinin spor yapma alışkanlıkları ile incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1).
- Gökdağ, M., Türkmen, M., & Akyüz, H. (2019). Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi (Bartın Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 200-219.
- Göksel, A. G., Caz, Ç., & İkizler, H. (2017). Farklı Bölümlerdeki Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması: Marmara Üniversitesi Örneği.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, Algı, İletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları, 5. Baskı. ISBN No: 978-975-6319-08-6.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler* (trans.: Scientific research method: concepts, principles, techniques), 7. Printing, 3A Research Education, Danışmanlık Ltd. Com., Ankara.

- Koca, C. & Aşçı, H. (2004). Atletik Yeterlik Düzeyi ve Cinsiyetin Beden Eğitime Yönelik Tutum Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(1), 15-24.
- Koç, Ş. (1992). Neden Spor Bilimleri Fakültesi. *Journal of Physical Education and Sports Studies*, 3(9-12), 11-16.
- Morgan, C. T. (1989). *Psikolojiye Giriş [Introduction to Psychology]*. Ankara: Turkey, H.Ü. Psychology Publishing
- Nicholson, M., Hoye, R. And Houlihan, B. (2011). Introduction. *Inside: Participation In Sport: International Policy Perspective*. (Edt: Nicholson M, Hoye R, Houlihan B). New York: Routledge
- Özguven, İ. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Pearce, A. J., Young, J. A., Parrington, L., & Aimers, N. (2017). Do as I say: contradicting beliefs and attitudes towards sports concussion in Australia. *Journal of sports sciences*, 35(19), 1911-1919.
- Pekel, A. 'Spor Yöneticiliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerinin Akademik Öz Yeterlilikleri Ve Üniversite Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi'. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Kayseri, 2016.
- Ramazanoğlu, F. & Çoban, B. (2004). Elit tekvandocuların Spor Doyum Düzeylerinin Belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 321-330.
- Sunay, H. (1998). 'Spor Yöneticilerinin Nitelikleri Ve Eğitimi'. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 1 : 59 – 68.
- Sivrikaya, Ö. Ü. Ö., & Sadık, Ö. Ü. R. (2018). Spor Bilimleri Alanında Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Ahlaki Gelişim Düzeyleriyle Spor Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research (Jshsr)*, 5(29), 3895-3903.
- Şentürk, E.H. (2012). 'Spora Yönelik Tutum Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliliği ve Güvenirliği'. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1301-3335.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., & Gökdağ, M. (2016). İslami İlimler Fakültesi Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 48-59.
- Togo, O. T., & Öztürk, A. Spor Organizasyonlarına Katılan Çalışanların Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Şirketler Ligi Örneği. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 55-64.

Varol, R., Varol, S., & Türkmen, M. (2017). Bartın üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(2), 316-329.

Yetim A. (2014). *Sosyoloji ve Spor*, Berikan Yayınevi, Ankara 2014

